

[Lars M. Olsen.]

råder, der efter min bedste overbevisning kræver en temmelig grundig udvalgsbehandling.

Man går et skridt videre, når man taler om fremstilling af fotokopier til brug i arkivers og bibliotekers udlånsvirksomhed; det tilføjes i bemærkningerne, at det også kunne gælde andre institutioner eller erhvervsvirksomheder, der driver tilsvarende virksomhed. Jeg tror, at denne indskrænkning må imødeses med ængstelse og betænkelighed. I hvert fald er det givet, at det repræsenterer en voldsom indskrænkning i ophavsmandens rettigheder. Jeg ser i denne forbindelse helt væk fra den materielle ophavsmands interesser, hvis jeg må anvende dette udtryk, men naturligvis vil det også spille ind i hans afgørelse ved en udgivelse af den karakter, der er tale om i lovteksten eller bemærkningerne, når han på forhånd ved, at biblioteker kun i ganske enkelte tilfælde vil melde sig som købere af den pågældende publikation. Det vil formentlig i adskillige tilfælde medføre, at spørgsmålet om udgivelse simpelt hen bliver henlagt. Som følge af et vist kendskab til forlagsvirksomhed ved jeg lidt om, hvor dyrt og risikofyldt dette erhverv er, navnlig hvor det drejer sig om værker af den art og type, som der tilsyneladende tænkes på. Jeg vil tro, at det sandsynlige bibliotekssalg, som der fra visse sider kalkuleres med ved en forlagsudgivelse, bliver så ringe, at den pågældende publikation formentlig slet ikke vil få mulighed for at fremkomme på tryk, hvis man ved, at der eksisterer en sådan lovgivning, der muligvis nedsætter det salg, man ellers kunne regne med, til et rent minimum. Så meget om fotokopiering.

Jeg vil dernæst pege på, at det efter den nugældende lovgivning har været tilladt efter et vist åremål at optage mindre dele af litterære værker og musikværker, de førstnævnte i samleværker, læsebøger, antologier o. lign. Nu kan dette kun finde sted med ophavsmandens direkte samtykke, og han har krav på vederlag. Jeg tror, at det, som tingene efterhånden har udviklet sig, er helt rimeligt, at denne bestemmelse indføres i loven. Også honoreringen er i praksis en udvidelse af ophavsmandens

rettigheder, som jeg helt kan give min tilslutning.

Medens gengivelse i radio og fjernsyn f. eks. af skuespil, operaer o. lign. fra det kgl. teater hidtil har kunnet ske uden tilladelse fra kunstnere, instruktører eller andre, der har medvirket til forestillingens opsætning — det foreligger der jo en højeesteretsdom for — bestemmes det nu, at det er nødvendigt at indhente kunstnernes og også sceneinstruktørernes tilslutning til en gengivelse bl. a. i fjernsynet. Jeg er klar over, at dette kan skabe konfliktstof på det ene eller det andet område, ikke blot ud fra rent økonomiske, men også ud fra kunstneriske betragtninger, idet en instruktør eller andre, der har medvirket til forestillingens opsætning, måske mener, at en gengivelse i fjernsynet vil blive ufuldstændig og give et meget dårligt indtryk af forestillingen.

Lovforslaget kommer også ind på ophavsrettens overgang til andre, og endelig indeholder det et afsnit om forlagsaftaler. Det drejer sig stort set kun om en ajourføring, men også her er der tale om en række stramminger, der, så vidt jeg er orienteret, er af en mere håndfast karakter end dem, der for eksempel findes i et tilsvarende lovforslag, som for nylig blev fremsat i den svenske rigsdag. Tidligere har det været muligt, at sådanne regler på en lang række områder kunne fraviges ved aftale parterne imellem, og i tilfælde, hvor parterne ikke har kunnet blive enige, har man haft mulighed for på anden måde at skabe den fornødne enighed. Nu fratager man på visse ikke helt ubetydelige områder parterne denne ret og hævder, at fravigelse ikke må finde sted. Jeg er ikke helt sikker på, at dette er klogt i alle tilfælde.

I kraft af den udvidelse, der nu sker af ophavsmandens rettigheder, bliver der større problemer end tidligere med hensyn til aftalerne om de honorarer, som forudsættes ydet til ophavsmanden, og kan der ikke opnås enighed mellem parterne i videste forstand, kan spørgsmålet indbringes for et af undervisningsministeren nedsat nævn, som har den endelige afgørelse.

Jeg vil også gerne sige et par ord om retshåndhævelsen, som ligeledes har et